

EX-VICE-VOORZITTER JONGE ORDE JOLIEN BUENO DE MESQUITA

'Een aios moet er iets naast doen'

Jolien Bueno de Mesquita manifesteerde zich in korte tijd als aansprekend vice-voorzitter van De Jonge Orde. Ze is geen bestuurslid meer, maar nog wel actief in het Platform Medische Leiderschap. De psychiater in opleiding vindt al het gemorrel aan de specialistenopleiding maar niets. "De opleiding is goed zo, al kan het altijd doelmatiger."

Heb je de tv-beelden gezien van die man die met zijn ballon tot een hoogte van 38 kilometer steeg en van daar naar beneden is gesprongen? Fascinerend vond ik dat. Hij ging dwars door de geluidsbarrière. Wat ging er door zo'n man heen toen hij sprong terug naar dat bolletje dat aarde heet? Dat vraag ik me dan af." Jolien Bueno de Mesquita kijkt met enigszins toegeknepen ogen naar een onbepaald punt in de ruimte. Alsof ze het beeld weer levendig voor zich ziet. Het verhaal is illustratief voor hoe ze zelf in elkaar zit: gedreven, ondernemend, grensverleggend en leergierig, maar tegelijkertijd ook bedachtzaam, beredenerend en realistisch. De perfecte combinatie eigenschappen voor een vice-voorzitter van een vereniging. In de broodjesannex koffiezaak aan de Haagse Piet Heinstraat zit ze aan een ruime houten tafel met wat tijdschriften om zich heen. Geen moment laat ze onbenut om even wat te doen. Jolien Bueno de Mesquita (36) is psychiater in opleiding bij de Parnassia Bavo Groep. Als aios viel ze al snel op bij leden van De Jonge Orde en werd ze prompt getipt voor een bestuursfunctie en snel erna werd ze vice-voorzitter. "Ik vroeg me in het begin in alle ernst af of me dat wel zou lukken. Anderzijds is de spoeling dun, want iedere aios heeft het nu eenmaal druk." Als vice-voorzitter trad ze opvallend voor het voetlicht tijdens de Aios Actie Avond op 23 augustus

in Leiden. Voor duizend aiossen presenteerde ze de avond vlekkeloos als een volleerd presentatrice. "Ik heb mezelf verbaasd", zegt ze nu, "want hier had ik geen ervaring mee. Het lijkt me gemakkelijker om voor duizend man te staan die je in de massa niet meer kunt onderscheiden dan voor tien man die je van dichtbij aankijken." Belangrijker dan haar presentatieprestatie vindt ze de impact en de gevolgen van de actie. "Het was mooi dat op die avond bekend werd dat het regeringsplan voor een jaarlijkse eigen bijdrage voor aiossen van ruim 13.000 euro van tafel zou gaan. Het was een prachtige avond. Natuurlijk was het ook geweldig dat er ruim duizend aiossen waren die kritische vragen aan minister Schippers stelden. Ik heb heel veel boze en verontruste reacties van aiossen gehoord. Na die avond zijn de zorgen zeker niet verdwenen. Denk maar aan de plannen om de opleidingsduur te verkorten; die zijn nog steeds niet van tafel. De opleiding blijft een punt van zorg. Die is goed zoals die nu is. De opleiding is recent nog zorgvuldig geëvalueerd en competentiegericht gemaakt conform de Modernisering Medische Vervolgopleidingen. Daar moeten we niet aan morrelen. En al helemaal niet om de verkeerde redenen. De Interdepartementaal beleidsonderzoekgroep adviseert de opleidingsduur terug te brengen conform de Europese richtlijnen, maar die richtlijnen stam-

CURRICULUM VITAE

Jolien Bueno de Mesquita (1976) studeerde geneeskunde aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam waar ze in 2002 afstudeerde. In 2009 promoveerde ze aan de Universiteit van Amsterdam op *Who Needs Adjuvant Systemic Treatment? Predicting Prognosis in Nodonegative Breast Cancer; from Bench to Bedside*. Momenteel is ze arts-assistent in opleiding tot psychiater bij de Parnassia Bavo Groep in Den Haag. Ze was bestuurslid van Borstkanker Vereniging Nederland en tot voor kort vice-voorzitter van De Jonge Orde. Ze is lid van de kerngroep van Platform Medisch Leiderschap namens De Jonge Orde. Ze is lid van de Haagse Werkgroep Suïcidaal gedrag en suïcidepreventie.

men nota bene uit de jaren '70 en zijn daar helemaal niet voor bedoeld."

OPLEIDINGSGELDEN

Voor de Jonge Orde valt er nog genoeg te doen. "Zo willen we meer inzicht in de besteding van de opleidingsgelden. Dat lijkt een schier onmogelijk opgave, maar dat moeten we dus niet accepteren. Ik denk dat we door goed inzicht kunnen meedenken over efficiency. Want het kan altijd doelmatiger, met een hogere kwaliteit. Als dat uiteindelijk ook nog eens goedkoper uitpakt, is dat een mooi bijeffect. Maar dat laatste mag nooit het doel op zich zijn. Verder denk ik dat er ook op het gebied van de overhead in de opleidingen een slag is te slaan."

Jolien Bueno de Mesquita begon haar studie aan de Erasmus Universiteit. "Ik weet niet beter dan dat ik altijd al arts heb willen worden. Bovendien kom ik uit een artsenfamilie, dus heb ik het ook van huis uit meegekregen. Ik heb alleen nog getwijfeld over een carrière in de luchtvaart. Dat fascineert me, net als ruimtevaart. Ik dacht erover om piloot te worden. Niet zozeer op lijnvliegtuigen, maar op een helikopter. Het ontbreekt me aan een goed ruimtelijk inzicht en dat heb je in dat werk nu eenmaal nodig."

De basisopleiding geneeskunde viel haar niet altijd mee, bekent ze. "Ik ben wel kritisch geweest en stond soms bijna op het punt ermee te stoppen. Vooral met het medisch-technische onderdeel van de studie had ik weleens moeite. Pas in het vierde jaar kwam ik in contact met patiënten, voor die tijd ging het alleen maar om boeken en kennis. Gelukkig is dat tegenwoordig beter, geneeskundestudenten komen steeds sneller in contact met patiënten. Zo zijn er snuffelstages. Die waren er in mijn studietijd nog niet. Ik

opgezet en werkte ik op de afdeling pathologie. Het was een onderzoek naar de voorspellende factoren bij borstkanker als leidraad voor het geven van aanvullende systemische behandeling, het 70-genen profiel in het bijzonder. Het is een multicenterstudie in zestien ziekenhuizen bij ruim 800 patiënten waarbij gangbare logistieke processen voor de studie ondersteboven gegooid moesten worden. Een grote uitdaging en ontzettend leuk om te doen. Een mooie combinatie van chirurgie, interne geneeskunde en pathologie. Het gekke was dat ik tijdens het onderzoek het opereren helemaal niet miste. Dat zette me aan het denken. Dat het uiteindelijk psychiatrie is geworden, was niet een beslissing van het ene op het andere moment, maar meer het gevolg van reduceren en deduceren. Het ging gefaseerd."

De psychiatrie noemt ze fascinerend. "Er gebeurt veel momenteel. Zoals de huidige discussie over de DSM-5. Vaak wordt vergeten dat dit systeem is gemaakt voor onderzoek en classificatie. In de loop der jaren is het steeds meer gebruikt als diagnostisch instrument. Terwijl zoveel aandoeningen van de geest gelaagder zijn dan een simpele omschrijving kan weergeven. Er spelen zoveel factoren mee die het toestandbeeld van de patiënt en zijn gedrag beïnvloeden. Ondanks dat we tegenwoordig veel meer van het brein weten dan voorheen, blijft het een moeilijk vak. Je kunt nu eenmaal niet zo gemakkelijk aanwijzen waar de ziekte zit en uit welke cellen de aandoening voortkomt. Tegelijkertijd zijn er op het gebied van aandoeningen ook overeenkomsten met andere vakgebieden. Neem een psychose. Die kun je met relatief kleine ingrepen, medicatie meestal, laten verbleken. Dan zijn de scherpe kantjes ervan af. Maar daarmee ben je er nog niet, want wat heeft die psychose veroorzaakt? En welke schade is aangericht?"

DRUK

Net als de meeste aiossen zit Bueno de Mesquita momenteel in de drukste tijd van haar leven. Ze is getrouwd en heeft een dochter van 1,5 en een van 4 jaar oud. "Het is heel druk ja, maar ik krijg energie van het doen van verschillende dingen en het goed managen van de lopende zaken. Dan heb je tenminste het gevoel dat je leeft. Mijn echtgenoot en ik betrekken elkaar bij dingen, bespreken veel. Maar de tijd voor hobby's is beperkt. Het is natuurlijk een kwestie van prioriteiten stellen. Ik lees nu minder, maar we waren laatst wel bij een concert van Coldplay. Toen ik gevraagd werd voor de bestuursfunctie bij De Jonge Orde, heb ik me wel afgevraagd of het qua tijd zou lukken. Ik heb het gedaan omdat De Jonge Orde absoluut een nuttige organisatie is. Belangen van medisch specialisten en aiossen zijn vaak wel hetzelfde, maar kunnen ook lijnrecht tegenover elkaar staan. We moeten de aiossen ondersteunen sterk in hun schoenen te staan om duidelijk te maken wat zij willen en wat hun visie is. Het blijft een leermeester-

'De menselijk geest was een hobby, maar chirurgie was ook een passie'

had toen wel een bijbaantje als verpleeghulp in het Sint Franciscus Ziekenhuis."

Psychiatrie als specialisme lag niet meteen voor de hand. "De menselijk geest was wel altijd al een hobby van me, maar ik had ook andere passies, zoals chirurgie. Daarom was ik eerst een jaar anios heelkunde in het Reinier de Graaf Ziekenhuis. Daarna kreeg ik als arts-onderzoeker een promotieplek in het NKI-AVL in Amsterdam. Daar heb ik de Raster-studie (microarray-prognostics-in-breast-cancer)

gezel-situatie waarin de aios kwetsbaar is omdat als hij iets aan kaak willen stellen, beoordeling en mondigheid kunnen elkaar in de weg zitten.” De Jonge Orde is volgens Bueno de Mesquita ook essentieel voor het constructieve contact met beleidsmakers. “We hebben regelmatig overleg met een vaste groep mensen bij VWS en in de toekomst ook met leden van de Tweede Kamer.”

Dat aiossen naast hun opleiding ook nog iets anders doen, vindt ze bijna vanzelfsprekend. “Binnen de groep van aiossen bij de Parnassia Bavo Groep geldt dat nu zo’n beetje als regel. Het streven is dat iedereen er iets naast doet. Daarin worden wij als aiossen erg gesteund door onze opleiders en de organisatie. Het kan ook niet anders in deze tijd. Je moet je ook op andere zaken dan alleen je vak oriënteren. Er wordt veel meer van de dokter verwacht.”

Nu ze vice-voorzitter af is, heeft ze nog wel zitting in het Platform Medisch Leiderschap waarvan De Jonge Orde medeoprichter is. “Ik wil daarin een lans breken voor de

‘Beoordeling en mondigheid kunnen elkaar in de weg zitten’

competentie medisch leiderschap voor artsen. Artsen hebben te maken met schaarste. Dat betekent dat ze hun middelen doelmatig moeten inzetten. Zorgen dat het op een poli loopt zoals het moet lopen. Een afdeling besturen, maar ook het inrichten van het zorglandschap.”

ZORGPADEN

In juni 2013 is Bueno de Mesquita klaar met haar opleiding. Wat ze daarna gaat doen, is nog niet uitgekristalliseerd. “Ik ben niet zo’n langetermijnplanner. Ik wil in de eerste plaats een goede psychiater worden. Momenteel zijn we bezig met het project *Suïcidaal gedrag en suïcidepreventie* waarin we de kennis over suïcidaal gedrag willen laten toenemen. Daar is nog zo veel over te ontdekken. Mezelf blijven ontwikkelen is ook belangrijk. Psychiatrie is een ingewikkeld vak met soms een complexe patiëntengroep. Een chronische patiënt kun je niet beter maken, je kunt hooguit zijn leven wat draaglijker maken.”

Op de lange termijn gaat ze misschien wel iets voor de wetenschappelijke vereniging doen, zegt ze. “Of ik ga binnen mijn eigen organisatie aan de slag met het beter en efficiënter maken van de zorg, bijvoorbeeld door het ontwikkelen of verfijnen van Zorgpaden. Uitgangspunt is dat het altijd beter en doelmatiger kan.” Wil ze ooit nog eens hoogleraar worden? Ze lacht. “Hoogleraar? Nee, dat zie ik niet als doel. Zoiets komt op een bepaald moment op je pad en moet passen bij de fase van je leven.” ■